

2523

פרוטוקול מס' 23/1

מישיבת ועדת הכנסת גיוס שלישי,
ה' באדר תשי"ח (25.2.1968)
בשעה 8.30

נ ו כ ח ו : חברי הוועדה:

- ב. אזניה - היו"ר
- ע. איכילוב
- א. אלטמן
- ש. בבה
- ש. יוניצ'מן
- ק. כהנא
- ס. נורוק
- נ. ניר
- ד. נצר
- י. ש. רוזנברג
- ש. שורש
- ג. שוקן
- א. תלמי

מוזמנים:

- י. בדר
- ח. כהן - היוע"ם לממשלה
- הגב"ק. ארן - סגן מזכ"ר הכנסת
- ס/א. י. חצור - קצין הכנסת
- א. צידון - סגן מזכ"ר הכנסת
- ג. בר-יוסף - גזבר הכנסת

א. סדר-היום: דו"ח על החלטת ועדת המשנה לתקציב הכנסת בענין מימון הוצאות בטחון הכנסת.

ב. חוק גמלאות חברי-הכנסת.

ג. שחרור חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חרום (הפעלת רכב מנועי בבנוז'ן), תשי"ח-1958. מחובת הנחתו על שולחן הכנסת יומיים לפני הדיון בו.

ד. שחרור סלקי התקציב שהדיון בהם בוועדת הכספים נסתיים מחובת הנחתם על שולחן הכנסת יום לפני הדיון בהם.

ה. קביעת זמן לדיון בחוק מס-הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים) תשי"ח-1958.

היו"ר ב. אזניה: אתמול דנה ועדת המשנה לתקציב הכנסת בענין מימון הוצאות בטחון הכנסת. אבקש את היו"ר ועדת המשנה, חבר-הכנסת אלטמן, למסור לנו פרטים על ענין זה.

א. דו"ח על החלטת ועדת המשנה לתקציב הכנסת בענין מימון הוצאות בטחון:

א. אלטמן: (קורא את מכתבו של יו"ר הכנסת ליו"ר ועדת הכספים מיום 5.2.58 מס' 261/14390).

במבנה החדש, בחצר שמאחורי הבנין יהיה מזנון, חדרי עתונאים (במקום החדר שיש להם כיום למעלה), אולם קריאה, כי אולם הקריאה הנוכחי יהיה סגור בפני מי שאיננו חבר-הכנסת, ואולי גם ארבעה חדרים בשביל חברי-הכנסת. הכניסה למבנה החדש תהיה מצד הרחוב שממנו נכנסים היום ליציע, והכניסה הנוכחית תהיה רק לחברי-הכנסת.

אנו מביאים את הדבר הזה רק לידיעת חברי ועדת הכנסת, כהחלטת ועדת המשנה. האישור להוצאות אלו ניתן כבר בוועדת המשנה של תקציב הכנסת.

ש. יונאי: אם כי אין ערך להתנגדותי לגבי ההחלטה, אני מבקש להביע אותה כאן.

אינני חושב שבדרך זו ינתקו חברי-הכנסת מן העתונאים. ברואה לי שאישור זה להקמת מבנה נוסף תדחה לזמן רב את הקמת הבנין החדש. משפחת רוטשילד הודיעה במפורש למשלחת שהתכנית מוצאת חן בעיניו וביקשה לדעת מתי יתחילו בנייתה. אם עלינו לקבל את הדברים, כפי שהם במסרו כאן, אני אביע את התנגדותי במליאת הכנסת, בשעת הדיון על התקציב הכנסת, אם כי אינני להוט אחרי זאת.

אינני רואה במבנה החדש שום הגדלה של אמצעי הבטחון, אלא דחיית הזמן שבו יסתיים הבנין החדש.

הי"ר ב. אזניה: אף על פי שהענין אינו מובא לאשורנו, ברצוני להביא לידיעתכם כמה דברים.

כיו"ר הוועדה הזאת השתתפתי בישיבות של יו"ר הכנסת והסגנים. הבעיה שעמדה בפנינו הייתה: באיזה אופן אפשר להפריד בין כל קהל המבקרים לבין הבנין הזה. עשינו לעצמנו חישוב שאילו דואק זה היה מבקר אצל אחד - כל אחד - מחברי-הכנסת במשך כמה חדשים בקשר לצרותיו, והיה מבקש מאתנו המלצה להכנס לכנסת, כל אחד מאתנו היה נותן לו המלצה זו.

אם רוצים בהפרדה כזאת בין בנין הכנסת לבין כל מי שנכנס אליו מבחוץ, יש להקים מבנה כזה שבו מתרכזים כל אלה הבאים מן החוץ ובו ייבדקו כל אלה הרוצים להכנס ליציע.

אני רוצה להפנות את חשומת-לבכם לענין שעורר תגובה שלילית בוועדת המשנה, והוא: התקנת זכוכית בטחון ביציע. הדבר הזה נמצא כבר בשלב של ביצוע, והוא נעשה כדי שמצד היציע לא יוכלו לפגוע.

סידורים אלה יביאו לידי כך שהמבקרים ביציע יעברו בדיקה מדוקדקת במבנה האחר, מן היציע לא יוכלו לפגוע ובחלקי הבנין הזה יסתובבו רק אותם העובדים, מלבד חברי-הכנסת, שבתוקף עבודתם צריכים להמציא כאן, ונציגי הממשלה ויועצים.

ש. יונאי: מה עם הסופרים הפרלמנטריים?

הי"ר ב. אזניה: הסופרים הפרלמנטריים יקבלו חדר במבנה החדש במקום החדר העומד לרשותם עכשיו. הם יוכלו לשמוע את הנעשה בכנסת ממקום הנוכחי. אבל הם לא יוכלו להכנס למזנון של חברי-הכנסת, אלא למזנון האחר. יהיו שני מזנונים.

חיפשנו דרכים אחרות ולא מצאנו. זוהי לדעתי, ההצעה היחידה, שבה משולבים שני מומנטים בטחוניים: התקנת זכוכית הבטחון והעברת כל ציבור המבקרים למבנה הסמוך.

ג. נורוק:
אינני רואה מקום לחששותיו של ח"כ יוניצ'מן בדבר עיכוב בהקמת הבנין החדש. גם אם תחילו בהקמתו מיד לא יהיה הבנין מוכן לפני חמש שנים. בינתיים, חייבים לדאוג לבטחונם של חברי הכנסת הנמצאים כאן.

ד.ש. רוזנברג:
אני מבין שניתן כבר אישור לענין זה. בכל זאת ברצוני להעיר כמה הערות.

ראשית, אין הענין הזה נראה בעיני, משום ויש לי הרושם שהוא יגרום לאי-נוחיותם של חברי הכנסת ולא להיפך. זניית, אינני חושב שהמבנה הזה יעזור בבדיקת המבקרים. חברי הכנסת יריכיים פחות להכניע ללחץ ולא להמליץ על כל המבקש כניסה לבנין. אשר לזכויות - יש להתקינה.

על הסעיפים האחרים אינני חולק, מכיוון ויש בהם צורך.

ה. בנה:
נודמן לי לבקר לאחרונה בכמה ארצות דרס-אמריקה. בארצות אלו מקרים זן הסוג שאירע אצלנו אינם דברים יוצאים מן הכלל, ובכל זאת לא נצאנו בשום פרלמנט זגוגיות וכנינים בפרדים. אנו עוברים כאן זקיצוניות אחת לשניה ולדעת כל התכנית הזו פגומה.

חלק מן הדברים האלה נצטרך להעלות וריכוח על תקציב הכנסת. לא אכנס לוויכוח אם יש צורך במבנה הנוסף זו לא. אדבר רק על עצם העובדה שבשנת העשור אין עדיין לאומה בנין זשלה.

ו. שורש:
אם חבר כנסת מתבקש על ידי מישהו לקבוע לו פגישה, בדרך כלל צריך חבר הכנסת לדבר עם המבקש כדי לעמוד על סיבוי ולדעת מה רצונה.

יש צורך באמצעי בטחון בבנין הנוכחי, יעברו עוד לפחות חמש שנים עד שיוקם הבנין החדש. את בעיית זעתונאים אפשר יהיה לפתור בדרך זו או אחרת. ייתכן שלכתבים זפרלמנטיים ינתן חופש לנוע בבנין כולו.

ז. טלמי:
אני רוצה לחוות את ספקותי לגבי הזכויות. לאחר שנתברר לנו שאין דבר זזה בשום פרלמנט בעולם, לא בדאה לי שדוקא בדימוקרטיה היחידה מזרח-התיכון תותקן זכויות בזאת בבית-הנבחרים. כדאי לשקול את זדבר הזה שנית.

ח. יור"ר ב. אזניה:
אני הצעתי אתמול בוועדת המשנה למסור דו"ח על ענין זה לוועדת הכנסת.

המבנה החדש יאפשר את חידוש הביקורים ביצע. כולנו יודעים כי אין כיום מבקרים ביצע.

ט. נצר:
זה עושה רושם מדכא.

י. יוניצ'מן:
בעתונות כותבים על "הכנסת המנותקת".

יא. יור"ר ב. אזניה:
אם הכנסת אמנם מנותקת ואם אנו רוצים לחוש את המגע, בלי המבנה הזה זה לא יכול להיות, מפני שהאלטרנטיבה שעל יד הקופה כל אחד ואחד יגיד את זמו ויעבור זמן עד אשר יאשרו לו את הכניסה. כאשר יהיה המבנה, יהיה מקום בו תוכל הבדיקה להעשות כדת. (י.ש. רוזנברג: הסיפור שהונהג כיום הוא משביע רצון). הוא איננו משביע רצון בשביל הציבור זרחב, שפירושו מאות אנשים. דבר זה לא ניתן להעשות בצריף.

הי"ד ב. אזניה:

אין כל קשר בין התכנית הזאת לבין
הבנין החדש. לא בונים משום שהתדשמו ממה שנכתב על התכנית שנבחרה.
אבל אין כל קשר בין שני הדברים האלה.

נעבור עתה לדיון בחוק הגמלאות.

ב. חוק הגמלאות לחברי הכנסת (קריאה שניה):

הי"ד ב. אזניה:

אנו דנים עכשיו בקריאה שניה של החוק
הזה. אחרי הדיון הזה נביא את החוק
לקריאה ראשונה לכנסת. ברצוני שלנו יהיה ברור כאן שבכנסת לא נעשה
ויכוח על זה. עד היום נהגנו כך שבכל ענין הנוגע למשכורת שלנו -
והפעם גם בגמלאות - אין מנהלים ויכוח עליו. יסבירו את החוק,
יגייסו ויחזירו אותו לדיון בוועדה. אבל יש בדעתי לאמר בכנסת
שכל מי שמבקש להעיר הערות לקריאה השניה הנוספת בוועדה, יוכל
לנוא ולהעיר את הערותיו בוועדה.

לפני שניגש לדיון ברצוני להעלות בפניכם

שאלה של ניסוח.

בסעיף 2 כתוב שהקצבה החדשית תהיה בסכום
השווה לחלק השלש-מאות ממשכורת חבר כפול במספר חדשי כהונתו כחבר
הכנסת. הנוסח הזה בא במקום לאמר 4%. אם רוצים לקחת יחידת מדידה
של חודש, הנוסח הזה הוא יותר פשוט וברור, כי הוא מתכוון ל-4% שנתיים.
החשוב הוא של 4 חלקי 12 כפול 100, וכך מגיעים לחלק ה-300. ז"א
אם היחידה היא חודש, הרי 4% לשנה הם החלק ה-300.

אפשר לכתוב 3%.

ש. יוניצ'מן:

הנוסח הזה קל מאד להסברה.

ש. רוזנברג:

אני מעורר שאלה אחרת: לפי סעיף 2(1)
יוצא שבשנה העשירית יש קפיצה של 14%. מדוע לא נעשה דרוג כזה
שהקפיצה לא תהיה פתאומית וגדולה כל-כך?

ד. נצר:

לי נראה שהנוסח הזה אינו ברור כלל.
בחיישובים של משכורת ופנסיה יש ערך
רק לבהירות ולאחוזים. אני מציע לכתוב את האחוז במפורש, ולא בדרך
של חלקי שלוש מאות.

ג. בר-יוסף:

חוק הגמלאות לעובדי המדינה נוסח באותה
צורה. שם נאמר שהוא מקבל החלק ה-600
ממשכורתו, מכיון שמדובר על 2% בלבד.

ש. בבה:

נראה לי שאפשר להשאיר את הנוסח הקיים.

ב. ח. ל. ט

להשאיר את הנוסח הקיים לפיו נאמר שחבר-הכנסת שחול
מכהן מקבל את החלק השלוש-מאות ממשכורת חבר-הכנסת כפול
במספר חדשי כהונתו כחבר-הכנסת.

ס ע י ף 1:

היו"ר ב. אזניה:

אני מבין שאין שאלות בקשר להגדרה של "חבר-הכנסת".

ע. איכילוב:

מה דינו של שאיר שנולד אחרי שחבר-הכנסת נפטר?

היוע"ם ח. כהן:

זו שאלה שיש למצוא לה פתרון.

ג. שוקן:

האם הקיצבה תשולם לחבר-הכנסת לאורך ימים באותו גובה שבה שולמה לו, ביום שבו חדל לכהן כחבר-הכנסת, מבלי להתחשב בשינויים שעלול לחול במצבו המשפחתי?

היוע"ם ח. כהן:

על חבר-הכנסת להודיע על כל שינוי שחל במצבו המשפחתי.

י. ש. רוזנברג:

אפשר לקחת דוגמא מחוק מס-ההכנסה האמריקני, לפיו כל מי שנולד תוך שנת הכנסה מסוימת רואים אותו כאילו נולד בתחילת אותה שנה.

ש. שורש:

מה דינו של חבר-כנסת שחדל מכהן בכנסת בהיותו רווק, והוא מתחתן לאחר מכן? האם תשולם לו תוספת לאחר זאת?

היו"ר ב. אזניה:

לא.

ג. שוקן:

אני מציע שהמשכורת עם התוספת המשפחתית תהיה כמו המשכורת שהיה מקבל אילו היה חבר-הכנסת באותו זמן. זאת שאם בשעה שעזב את הכנסת הגיעו לו תוספות מסוימות, ואם אחר-כך נשתנה מצבו המשפחתי ותוספות אלו אינן מגיעות לו יותר, הרי לא יקבל אותן.

היוע"ם ח. כהן:

הצעתו של ח"כ שוקן היא פשוטה מאד, אבל היא גם רחבה מאד ומכסה דברים רבים שאינם צריכים להתכסות. למשל, היא משיבה גם לשאלתו של ח"כ שורש, בקשר למי שנישא לאחר שעזב את הכנסת. אנו יכולים להביא בחשבון שינויים שחלו אחרי שחדל להיות חבר-כנסת, רק כאשר הם לסובת האוצר. אבל איננו יכולים לקחת בחשבון שינויים שחלו לפי פעולה חד-צדדית של אדם שאינו יותר חבר-כנסת.

י. ש. רוזנברג:

אני מתנגד לשינוי בגובה הפנסיה בגלל שינויים החלים במצב משפחתו של מי שהיה חבר-כנסת. נדמה לי שאין דבר כזה בחוקי הגמלאות האחרים.

היוע"ם ח. כהן:

אצל עובדי המדינה יש דבר כזה. אצל השרים - אינני זוכר. אם הילדים גדלים ועומדים ברשות עצמם אין הם צריכים לקבל גמלא.

א. תלמי:

כאשר מתה אשתו ויש לו ילדים, ההוצאות גדלות.

י. ש. רוזנברג: ח"כ תלמי צודקת. אם אשתו מתה מורידים לו את התוספת שקיבל בשבילה, אבל אם יינשא שנית לא יקבל שוב תוספת.

היו"ר ב. אזניה: אנו לא ניצור כאן דבר שונה מזה שישנו בשביל עובדי המדינה.

היוע"מ ח. כהן: סעיף 20 של חוק הגמלאות לעובדי המדינה דן בענין זה.

היו"ר ב. אזניה: אני מעדיף שנתנה את זה בחוק של עובדי המדינה.

ש. שורש: האם המושג "שחחל" חל גם על התפטרות?

ש. בבה: אין מבדילים בין מי שהתפטר בעצמו לבין מי שלא נבחר מחדש.

היו"ר ב. אזניה: אין מבדילים. אחת הסבות למתן גמלאות היא באי-תלותו של חבר-הכנסת.

ש. יוניצ'מן: יש לתת אפשרות להתפטר גם מטעמים מצפוניים.

היו"ר ב. אזניה: אנו עובדים להגדרה של המלה "שאי"ר".

ע. איכילוב: בזמן הקריאה הראשונה טענתי שכאשר חבר-כנסת שכיחן בכנסת 8 או 10 שנים נפטר, והוא היה רווק ולא היו לו ילדים משלו, יש לראות בשאי"ר את בני אחיו או אחותו היתומים.

ש. יוניצ'מן: השאלה היא מה מצבם הכלכלי של קטינים אלה.

ע. איכילוב: אם נכנס לבטיחה של מי שיש לו ומי שאין לו אמצעים משלו, נרחיק-לכת מדי. יש לזכור כי גם בין חברי-הכנסת יש כאלה שאינם זקוקים לגמלא. הקיצבה מגיעה לאותו חבר-כנסת שכיחן מספר כזה של שנים בכנסת, ואין טעם לגזול את הזכות הזו מבני אחיו או אחותו שתמך בהם בשעה שהיה חבר-כנסת ולפני פטירתו. הוא רואה אותם כילדיו-הוא. אינני דורש כאן דבר שאינו מגיע לחבר-הכנסת עצמו.

גם בחוק הגמלאות של עובדי המדינה אין הדבר כך. אינני מבקש זכות זו בשביל עצמי, אלא בשביל שאיריהם של הרווקים. כמובן, כל זמן שהם קטינים, מגיעה להם גמלה זו. (א. תלמי: אם היו תלמיים בו). איש אינו עוזר לבני משפחתו תמורת אסמכתא בכתב.

מ. נורוק: יש חברי-כנסת שפרנסת נכדיהם עליהם - מה יהיה גורלם של נכדים אלה לאחר פטירתו של הסבא?

ש. יוניצ'מן: אני מבין את טענתו של ח"כ איכילוב, אלא שאין הדבר צריך להיות אוטומטי. על חבר-הכנסת לציין בצוואתו כי הוא מבקש שהגמלא תשלם לבני אחיו או אחותו. אפשר להוסיף את המלים "ע"פי צוואתו".

ע. איכילוב:

אם חבר-כנסת שלא מגיעה לו קיצבה נפטר,
שאיוריו מקבלים את ה-11% מדוע לא

יקבלו גם את הקיצבה?

י. בדר:

נראה לי שבדרך זו מרחיקים-לכת יותר מדי.

היוע"ם ח. כהן:

אני רוצה לתמוך בח"כ איכילוב. אין כל
הבדל, מבחינת חוק הגמלאות, אם אדם שהיה
נשוי והיו לו ילדים משלו, או שאימץ אותם כדין וכדת, לבין
אדם שלא היו לו ילדים משלו, והוא פרנס את הנכדים שלו ואת בני
אחיו. הגמלה נתנת לנו כזי שהמשפחה שתיתהתלויה בו לא תסבול
חרפת רעב. לא הייתי אומר דוקא "בני אחים או בני אחיות".
הייתי כותב, כפי שזה נאמר בחוק הגמלאות לעובדי המדינה: "אם
אין לו שאירים אחרים, לא אלמנה ולא ילדים ולא שאירים קטינים
כי אז תלויים קטינים אחרים שהיו תלויים בו בחייו".

י. בדר:

אפשר לקבל הצעה זו.

י. ש. רוזנברג:

דעתי היא כדעת היוע"ם. השאלה היא: איך
נגדיר את התלויים? לפי איזה חוק?

היו"ר ב. אזניה:

אני מתנגד כאן להרחבה. אנו עומדים כאן
על חבל דק מאד. כל ענין הגמלאות ערכו
במידה שהוא יעוכל ע"י מצפוננו של העם. אנו רוצים להגיש הצעת
חוק כזאת שבעלי המצפון השקטים, ולא המקנאים, יקבלו אותה.
ברור, שלא אנסח את הדברים בצורה זו מעל בכת הכנסת.

אני חושב שאנו עוברים את הגבול. אנו
רוצים לדאוג לבני-משפחתו ולהוריו של חבר-הכנסת, ואיננו יכולים
לעבור את הגבול. אני מציע שלא נעלה על דרך שלא נוכל להצדיקה
ולהסבירה. הדבר יקים רעש גדול מאד. (ע. איכילוב: כל החוק
יקים את הרעש, או רק נקודה זו?)

אני מציע שלא ניתן לעצמנו זכות רחבה זו.

היוע"ם ח. כהן:

אני אינני חבר-הכנסת, אלא עובד המדינה ואני
יכול לדון על החוק הזה מבחינת אדם מן הקהל
שאינו עומד לקבל טובת הנאה מן החוק הזה. אני יכול עוד לתאר
לעצמי שתהיה דעת-קהל שלילית לגבי הגמלאות שמקבל חבר-הכנסת עצמו,
אחרי שחדל להיות חבר-הכנסת. אבל אינני יכול לתאר לעצמי איזו
שהיא תגובה שלילית על-כך שאלמנות ויתומים ותלויים אחרים שנשארים
אחרי מותו, שהם יקבלו איזו שהיא תמיכה בצורת גמלה. אין בודקים
אם באמת התלויים היו ילדיו או לא. לגבי ענין הגמלה אין זה
רלבנטי כלל. הרלבנטי הוא שהנשים והילדים שהיו תלויים בחבר-כנסת
זה לא יסבלו חרפת-רעב.

לדעתי אין לעשות קטלוג של מי שתלוי בחבר
הכנסת, כי אנו עלולים לגרום אי-צדק על-ידי-כך. תארו לכם, דבר
שהוא תדיר מאד, שיש ילד הסמוך על שולחן אותו איש שהיה חבר-הכנסת,
אבל לא ילדו המאומץ. הוא תלוי בו והוא קטין ואין לו שום מקור
פרנסה - למה הילד הזה לא יקבל את חלקו בגמלה, לאחר שהאיש מת?
אפילו אם היו לו ילדים משלו - על-אחת-כמה-וכמה אם לא היו
לו ילדים משלו.

אני חושב שפתרון שמצאנו אותו בחוק
הגמלאות של עובדי המדינה הוא המתקבל על הדעת וצודק מבחינה
סוציאלית. אינני רואה שום סיבה - גם לא סיבה ציבורית -
לא להכניס את זה לחוק של חברי-הכנסת.

א. תלמי:

כתוב "אם לא השאיר אשה וילדים", ז"א שאם
כן השאיר, השאירים האחרים שהיו תלויים בו

אינם מקבלים כל תמיכה.

היוע"מ ח. כהן:

נכון.

א. תלמי:

זה דבר חמור מאד.

היו"ר ב. אזוביה:

איך יחלקו את זה ביניהם?

ע. איכילוב:

מה פרוש סעיף 13 של החוק הזה.

היוע"מ ח. כהן:

אשה וילדים אינם נשארים תמיד יחד.

א. תלמי:

אני מציעה לכתוב בסעיף זה "שפרנסתם היתה עליו". כי המלה "תלוי" אינה

ברורה.

ג. גיר:

אני תומך בהצעתו של היוע"מ. כי נוסח זה משיב גם לבעיה של נכדים שפרנסתם

היא על הסבא.

ש. גבה:

אין לחשוש מתגובה של הציבור לגמלה שיקבלו השאירים ולא חברי-הכנסת בעצמם. לדעתי, הנוסח של היוע"מ אינו משאיר כל מקום לספק ולא יעורר שום רעש בציבור. לכן, אפשר לקבלו.

ש. יוניצ'מן:

נראה לי שאפשר לקבל את הצעתו של היוע"מ.

ג. שוקן:

אם כותבים "קטיבים שפרנסתם עליו" זה נוסח רחב מאד. הוא יכול לחול גם על ילדים שהם לא יתומים של אחים ואחיות, שאינם מרוויחים במידה מספקת והוא תומך בהם. אינני יודע אם זאת הכוונה. שנית, אם מרחיבים, מדוע ההגבלה הזאת היא רק על רווקים. יכול להיות שחבר-הכנסת נשוי ותומך גם בילדים שאינם שלו.

היו"ר ב. אזוביה:

חבר-כנסת שיש לו אשה וילדים ותומך גם במישהו נוסף, אינו מקבל כל תוספת

בשבילם, גם בחייו.

ש. שורש:

אני מציע לקבל את הנוסח שישנו בחוק של עובדי המדינה.

היו"ר ב. אזוביה:

יש הבדל גדול בין עובדי המדינה לבין חבר-הכנסת. לשאיריו של חבר-הכנסת משאירים 100% מן הקיצבה ואילו לעובדי המדינה משאירים אחוזים: לאלמנה 40%, לכל אחד מן השאירים 10% וכו'.

היוע"מ ח. כהן:

יש עוד הבדל גדול. חוק עובדי המדינה אינו מגביל את התלויים בקטיבים. בחוק עובדי המדינה יכול גם להיות חולה שאינו עומד ברשות עצמו.

אני מציע לסתוב: "ואם לא השאיר גם הורים, תלויים קטיבים שהיו תלויים בו, כל עוד אינם עומדים ברשות עצמם".

היו"ר ב. אזוביה:

אני מציע לקבל את הצעת היוע"מ.

ה ר ח ל ט

סעיף 1 - הגדרות - ינוסח כך:

1. בחוק זה -

"חבר-הכנסת" - כמשמעותו בחוק המעבר
תש"ט - 1949.

"משכורת חבר-הכנסת" - המשכורת החדשית,

תוספת המשפחה ותוספת היוקר

המשתלמים על-פי הסעיפים 2, 3,

ו-3 לחוק שכר חברי-הכנסת,

תש"ט - 1949, לחבר-הכנסת שהרכב

משפחתו כהרכב משפחתו של מי שחדל

להיות חבר-הכנסת, בזמן פלוני.

(הגדרה זו יש להתאים

לחוק הגמלאות לעובדי המדינה).

"שאייר" - "בני משפחה" כמשמעותם בחוק שכר

חברי-הכנסת, תש"ט - 1949, ואם לא

השאייר בני משפחה כאמור - הורים שהיו

תלויים בו, ואם לאה שאיר גם הורים -

קטינים שהיו תלויים בו.

"קצבה" - סכום המשתלם מדי חודש -

(1) לחבר-הכנסת שחדל לכהן;

(2) לשאיירו.

"מענק" - תשלום חד-פעמי.

"גמלה" - קצבה או מענק.

ס ע י ט 2:

ש. בנה:

אני מתנגד לכך שחבר-כנסת שהגיע לגיל 60

יהיה זכאי לקצבה אחרי 4 שנות כהונה בכנסת.

לדעתי, הכלל צריך להיות שאין מסתפקים בכהונה בכנסת אחת, ועל חבר

הכנסת לכהן ששתי כנסות. אם הוא מכהן 6 שנים, פרושו של דבר שנבחר

פעמיים לכנסת. במקרים מיוחדים, יכול סעיף 5 לעזור, כי הוא דן

במקרים שחבר-כנסת חדל מכהן ומסעמים רפואיים אין הוא יכול

להשתכר.

אני מציע למחוק את המלים "או שבעת חדלו

להיות חבר-הכנסת היה בגיל ששים שנה או מעלה והיה חבר-הכנסת ארבע

שנים לפחות".

היו ר. ב. אזניה:

כאן יש מקום להעלות את השאלה של הדרוג

שאותה העלה קודם חבר-הכנסת רוזנברג.

י. ש. רוזנברג:

גם אני התקשיתי במקצת לגבי שאלת ארבע

השנים. אבל בהזדמנות זו ברצוני לומר

שאינני מבין את כל החשש מפני הסערה בקהל. בארצות קפיטליסטיות

מובהקות - שכיום אין כאלו - היו אנשי הפרלמנט אנשים עשירים.

כאן חברי-הכנסת עובדים. הם עובדי המדינה. אילו היה יושב כאן

איגוד מקצועי (וחבל שאין לנו איגוד כזה) היה נורש הרבה יותר.

חבר-הכנסת צריך לראות את עצמו כעובד המדינה.

ש. בנה:

אינך מעורר כבוד לחברי-הכנסת.

י. ש. רוזנברג:

אני רואה לעצמי כבוד גדול בזה שאני משרת את העם.

אשר ל-4 השנים - מכיון ש-4 שנים זו תקופה קצרה, אני מציע לכתוב "והיה אדם 4 שנים בכנסת, וכיהן בשתי כנסות". כלומר אני מסייג את 4 השנים בכהונה בשתי כנסות. חבר-הכנסת בנה צודק, שאין להשאיר את הדבר כפי שהוא כאן.

ש. יוניצ'מן:

מה קובע כאן - שנות חברות בכנסת או זכויות מיוחדות של חבר-הכנסת?

ש. בנה:

שנות החברות בכנסת הן הקובעות.

ש. יוניצ'מן:

אם שנות החברות בכנסת הן הקובעות, אין לקבוע סייג של 6 שנים. יש לקחת בחשבון גם שנות חברות בשרות המדינה.

ש. בנה:

בפרלמנטים אחרים התקופה המזכה בגמלה היא בין 6 ל-10 שנים.

ש. יוניצ'מן:

דאגתי נתונה לאלה אשר ייבחרו לכנסת בהיותם צעירים. אדם אשר ייכנס לכנסת בגיל 28 ויעזוב אותה כעבור 16 שנה, נותק בינתיים מן החיים האזרחיים ועלינו לדאוג לו. איננו מעוניינים שהוא "סתדר" משום שהיה חבר-הכנסת.

אצל השרים קבעו שלאחר שבתיים מקבלי גמלה, הדבר נקבע לא מנקודת מוצא סוציאלית ולא על יסוד של פנסיה, אלא מתוך דאגה שהשר לא יאלץ לפנות לכל עבודה שיציעו לו.

לדעתי יש לקבוע סייג של 10 שנים, או, בכלל לא להגביל. כי מדוע קבעתם דוקא 6 שנים?

היועץ ת. כהן:

אצל שר יש גם תקופה מינימלית של שנתיים.

ש. יוניצ'מן:

אהיה מוכן להסכים לשנתיים, אבל לא לשש שנים. כי התקופה של שש שנים לא נקבעה מתוך גישה יסודית לענין זה. (א. תלמי: החישוב היה של שתי כנסות). אני מסכים לשתי כנסות, אבל יכול להיות שמישהו נכנס לכנסת אחת חצי שנה לאחר שהתחילה בעבודתה, והמשיך לכהן בכנסת שלאחריה במשך עוד שנתיים. (י. ש. רוזנברג: יש לקבוע גבול באיזה מקום). אם כן, אני מציע גבול של 10 שנים.

אצל השרים לוקחים בחשבון תקופת שרות בהנהלת הסוכנות והנהלת הוועד הלאומי. מדוע לא ייעשה אותו הדבר לגבי חברי-הכנסת. בשביל עבודתם בוועד הלאומי ובהנהלת הסוכנות לא קיבלו משכורת - האם בשל כך לא ייחשבו גם את התקופה.

אני מבקש שהות להתייעץ בסיעתי בענין זה.

היו"ר ב. אזניה:

אני מבקש לא לעכב את החוק הזה, כי צריך להגישו במושב זה.

ע. איכילוב:
החברים סיכמו בסיעותיהם שהיום נסיים את הקריאה השניה בחוק זה, כדי שנוכל להביאו לכנסת לקריאה ראשונה.

ח'הכ יוניצ'מן מדבר על מי שהיה חבר-הכנסת 12 או 14 שנה. אני שאלתי, באחת מן הישיבות הקודמות, מה יקרה - וזה באמת מקרה קיצוני מאד - אם מישהו יהיה חבר-כנסת 20 שנה ולא יגיע לגיל 50. אדם כזה ודאי שנתן את מיטב שנותיו לכנסת. מדוע הוא לא יקבל קיצבה? אני מציע לכלול סעיף מיוחד בשביל אנשים כאלה.

א. תלמי:
אני מציעה לקבוע נקודות לכל שנת שרות ולכל שנת גיל, והחישוב ייעשה לפי נקודות.

ש. שורש:
אני מציע להשאיר את הסייג של 6 שנים.

ג. שוקן:
ברצוני לטעון נגד טענתו של חבר-הכנסת רוזנברג שדין חבר-כנסת כדין עובד המדינה. אנחנו איננו עובדי המדינה כמו פקיד ממשלתי. פקיד ממשלתי מתקבל לעבודה אחרי שהוא ממלא קואליפיקציות במקצועות מסוימים. אחרי שהוא עומד בבחינה במקצוע, אחרי שהוא מקבל את התפקיד הזה חלות עליו הוראות משמעת מוגדרות מאד מצד אחד, ומצד שני יש לו בטחון בעבודתו, ולחברי-הכנסת אין. באופן נורמלי אי-אפשר לפטר עובד מדינה והוא ממשיך לעבוד עד שהוא מגיל לגיל הפנסיה. לעומתו חבר-הכנסת הוא אדם הנתון ברשות עצמו, אין שום גוף שיכול לחייב אותו לעשות כך או אחרת. מבחינה זאת הוא עצמאי יותר. הוא משרת אמנם את הציבור, אבל בתור עצמאי יותר שאין עליו הוראות משמעת.

אינני חושב שצריכים ללמוד גזרה שווה לגבי גמלאות של עובדי המדינה. אנחנו משהו מיוחד. אנחנו שליחי ציבור, אבל אנחנו עובדי המדינה. מצד אחד אנחנו פחות חופשיים ומצד שני יש לנו פחות בטחון סוציאלי. אחרי 4 שנים הציבור יכול להחליט שאיננו שולח אותנו יותר לכאן.

משום כך אינני בעד ההרחבה הזאת שהציע ח'הכ יוניצ'מן. אינני מקבל גם את הצעתו של ח'הכ איכילוב. אם יהיה מקרה אחד כזה, אין צורך לחוקק חוק משבילי.

ש. יוניצ'מן:
יש בכנסת חבר-כנסת שהוא כיום בן 41 והוא מכהן בכנסת 10 שנים. והוא איננו הצעיר ביותר. אם הוא ירצה לעזוב - לא יקבל קיצבה.

ג. שוקן:
במקרה שדיבר עליו ח'הכ איכילוב יקבל חבר-הכנסת פיצויים בסכום של שנתיים משכורת. במשך שנתיים ודאי יוכל להסתדר בעבודה אחרת, ואם לא יעשה זאת, קשה להבין כיצד ישב 20 שנה בכנסת.

ברוב הפרלמנטים שקיבלנו מהם נתונים על פנסיה וגיל פנסיה הגיל הוא למעלה מ-50. 50 שנה הוא הגיל הנמוך ביותר, (בצרפת) וזה הגיל שאנחנו קבענו. אני מציע שלא נקבע לעצמנו זכויות מיוחדות משום שאנו רואים את עצמנו כעובדי המדינה. כאשר גניע לסעיף של השאירים, מסופקני אם צריך לשלם את כל הקיצבה לשאירים.

אני בעד זה שהמינימום יהיה 6 שנים ולגבי בני 60 ומעלה יהיה המינימום 4 שנים.

ש. בבה:
יש הצעה שגם לגבי 60 יהיה מינימום 6 שנים.

ג. שוקן:
אינני עומד על 4 שנים.

היו"ר ב. אזניה:

נסכם את הסעיף הזה.

ש. יוניצ'מן:

אני מבקש לדחות את ההצבעה.

היו"ר ב. אזניה:

נראה לי שאפשר לסכם. אני מעמיד להצבעה רק נקודה אחת: אם למחוק את הזכות לקבל

פנסיה לאחר 4 שנים.

ה צ ב ע ה

ברוב של 5 קולות נגד 2 קולות הוחלט למחוק את המלים: "או שבעת חדלו להיות חבר-הכנסת היה בגיל ששים שנה או מעלה והיה חבר-הכנסת ארבע שנים לפחות".

ע. איכילוב:

אני מציע להוסיף פסקה שאדם שהיה 18 שנה בכנסת ולא הגיע לגיל פנסיה, יהיה

זכאי לקבלה.

ש. יוניצ'מן:

אני מציע שהוא יהיה זכאי לקבל פנסיה אחרי 15 שנה.

היועץ ח.כהן:

ההנחה של ח"ה איכילוב שאדם שישב בכנסת 20 שנה אינו מסוגל לעבוד יותר ועל-כן יש לפצותו על-כך היא מוטעית. למעשה, אדם שישב 20 שנה בכנסת רכש לו רפוטציה כזאת שלא יכול לרכוש אותה בשום מקום אחר. כאשר הוא עוזב את הכנסת כעבור 20 שנה הוא יוצא מצויד בדברים שאדם אחר אינו יכול להתפאר בהם.

אני חושב שאין כל הצדקה כלכלית ומסקית לתת פיצוי לאיש כזה שהוא עדיין במלוא כוחו.

ש. בבה:

למעשה, זה ויכוח תאורטי, כי לא יהיו רבים שיכנסו בגיל צעיר כל-כך לכנסת. ודוקא משום שהענין הוא תאורטי, אינני רואה כל פגם בזה אם נכניס סעיף מיוחד לגבי אלה שכיהנו בכנסת 20 שנה ולא הגיעו לגיל פנסיה.

י. ש. רוזנברג:

אינני רואה כל טעם בדיון זה. כיום אין איש בכנסת שיסיים 20 שנות כהונה לשם מה אנו צריכים לדון על מקרה שעלול לקרות כעבור 20 שנה.

היו"ר ב. אזניה:

אני מציע לכם לעזוב את הענין הזה.

ע. איכילוב:

אני מציע שנמצא פתרון לבעיה זו בסעיף 5.

ש. יוניצ'מן:

אני עומד על הצעתי בקשר ל-15 שנה.

ה צ ב ע ה

ברוב קולות נדחתה הצעתו של ח"ה יוניצ'מן.

היו"ר ב. אזניה:

נפסיק עתה את הדיון הזה, כי עלינו לדון בכמה ענינים אחרים. נמשיך בדיון על חוק

הגמלאות מחר בשעה 11.00.

ג. שחרור חוקים מחובת הנחתם על שולחן הכנסת לפני הדיון בהם:

היו"ר ב. אזניה:
נתבקשנו לשחרר את כל אותם חלקי
התקציב שועדת הכספים סיימה את הדיון
בהם מחובת הנחתם על שולחן הכנסת יום לפני הקריאה השניה.

כנ"ל נתבקשנו לשחרר את חוק להארכת תקנות
מנועי ~~רכב~~ (הפעלת רכב) ~~מחובת הנחתם על שולחן הכנסת~~ יומיים לפני
הקריאה הראשונה.

ה ר ח ל ט

א. לשחרר את כל אותם חלקי התקציב שועדת הכספים
סיימה את הדיון בהם מחובת הנחתם על שולחן הכנסת
יום אחד לפני הקריאה השניה.

ב. לשחרר את חוק להרכת תוקף של תקנות-שעת-חרום
(הפעלת רכב מנועי בבנוזין) תשי"ח - 1958 מחובת
הנחתם על שולחן הכנסת יומיים לפני הדיון הדיון בו.

ד. קביעת זמן לדיון בחוק מס-הכנסה (תוספת פחת על נכסים עסקיים)
תשי"ח - 1958:

היו"ר ב. אזניה:
נתבקשנו לקבוע מסגרת של זמן לדיון בחוק
זה. אני מציע 4 שעות.

י. ש. רוזנברג:
אני מציע 6 שעות.

ה ר ח ל ט

להקציב לדיון בחוק מס-הכנסה (תוספת פחת על
נכסים עסקיים) תשי"ח - 1958 - 6 שעות

הישיבה ננעלה בשעה 11.00